

УДК 821.161.2-24.091

ВІДОБРАЖЕННЯ ПОСОЛЬСЬКОЇ МІСІЇ АДАМА КИСЕЛЯ В ДРАМАТИЧНИХ ВІЗІЯХ М. КОСТОМАРОВА ТА М. ГРУШЕВСЬКОГО

Разживін В.М., Красуля Д.Г.

Донбаський державний педагогічний університет

Статтю присвячено дослідженню художньої творчості відомих українських істориків М. Костомарова та М. Грушевського. У ній розглянуто питання моделювання посольської місії Адама Киселя до Богдана Хмельницького, яка відбулася в лютому 1649 року. Поставлену проблему досліджено на матеріалі драматичних творів названих письменників, що інтерпретують означену подію. У статті порівняно особливості авторського потрактування мети посольства, його безпосередню оцінку, подану в текстах. Значну увагу приділено також висвітленню образу голови посольства.

Ключові слова: історична драма, образ, моделювання, інтерпретація, авторська версія.

Козаччина – той славний період вітчизняної історії, який отримав досить широке висвітлення у творах художньої літератури. Попри значну строкатість та неповторність подій цього часу, інтерпретованих письменниками, усе ж констатуємо, що найвизначнішою з них, безумовно, стала Визвольна війна 1648-1657 рр. Масштабність руху, грандіозні перемоги повстанського війська, непересічна постать гетьмана Богдана Хмельницького, образи його талановитих, хоробрих полковників не раз приваблювали визначних українських майстрів слова, зокрема В. Будзинівського, М. Голубця, Ф. Дудку, П. Загребельного, Р. Іваничука, Я. Качуру, А. Кащенко, Ю. Косача, І. Ле, В. Кулаковського, Т. Микитина, І. Нечуя-Левицького, С. Ордівського, П. Панча, О. Соколовського, М. Старицького, Б. Харчука, Г. Хоткевича, А. Чайковського та ін. Серед тих, хто звертався до цієї популярної на теренах вітчизняної історичної белетристики теми, були й відомі історики: М. Горбань, М. Грушевський, М. Костомаров, І. Крип'якевич.

Постановка проблеми. Українська історична проза – явище багатоліке й різноманітне за своєю сутністю. Проте, про які б далекі події минулого не вів мову письменник, до яких би глибин людської пам'яті не звертався, в основі його художньої версії завжди сьогодення, новий погляд на вже відомі факти. Звернення художньої літератури до історичного матеріалу – це своєрідне намагання осмислити його в якісно іншому духовному контексті. Звідси й прагнення митців слова звернутися до тих постатей чи подій минулого, які вже не раз набували висвітлення в художніх творах. Можливо, власне в такому руслі й витлумачуємо той факт, що два драматичних твори з досить небагатої літературної спадщини відомих істориків («Украинские сцены из 1649 года» М. Костомарова та «Хмельницький в Переяславі» М. Грушевського) відділені часовим проміжком майже в століття, але присвячені одній події Визвольної війни 1648-1657 рр. – посольству Адама Киселя.

Аналіз останніх досліджень. До проблеми аналізу цих творів науковці зверталися не раз чи то в контексті вивчення драматургії цього періоду (О. Данильченко, С. Ковпик, С. Хороб, В. Шубравський та ін.), чи то під час дослідження літературної творчості письменників у цілому та її окремих жанрово-стильових аспектів (Л. Підгорна, Н. Янкова). У першому випадку докладному

розгляду піддавалася композиція п'єси, її будова, структура, компонування окремих елементів. У другому власне аналізувався сам твір, але увага дослідників фокусувалася на образі головної дійової особи – Богдана Хмельницького, бо й польське посольство, і Адам Кисіль потрактувалися лише з негативною конотацією. Сьогодні акценти в оцінці цих подій суттєво змінилися, що дозволяє поглянути на згадані вище п'єси в іншому ракурсі.

Мета статті – з огляду на цілковиту історичну обізнаність обох письменників із подією, з'ясувати особливості авторської версії інтерпретації місії посольства та постаті Адама Киселя в п'єсах М. Костомарова «Украинские сцены из 1649 года» та М. Грушевського «Хмельницький в Переяславі». Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких завдань: 1) розглянути специфіку відображення цілей та мети поляків і сенатора у творах; 2) проаналізувавши п'єси, визначити, що ж нового внесли автори в оповідь про ці події, наскільки їхні версії різняться між собою та чи відповідають сьогоднішній оцінці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адам Кисіль – відомий український дипломат і політик, який перебував на службі в поляків. У XVII столітті він був єдиним православним шляхтичем, що зміг стати сенатором Речі Посполитої. У центрі уваги його політичних інтересів було вирішення релігійного питання, що постало перед православними й греко-католиками після запровадження Унії. У 1632 році Адам Кисіль зумів повернути київській митрополії Софійський собор, захоплений уніатами. Після цього кілька років займався розв'язанням конфліктів між православними та греко-католиками, особливо під час передачі церковного майна. Здається, що він на той час був чи не єдиним, хто намагався зняти напругу в суспільстві на законодавчому рівні. Стурбований нерівністю в державі, Адам Кисіль у парламенті домагався прийняття написаного ним трактату «Про рівність прав і спільне життя Сарматів польських і Сарматів руських (українських)». Під тиском козацьких повстань Сейм приймає його, але польська шляхта Поділля не погоджується на його виконання.

Ще за рік до повстання під проводом Богдана Хмельницького в промові в сенаті Речі Посполитої Адам Кисіль передбачив небезпеку з боку козаків: «...це справа не з тою древньою Руссю, що тільки луками та рогатинами, але з жорсто-

ким, огнистим військом, котрого собі так мусимо пропорцію рахувати, що на одну голову кожного з нас стане тисяча голів хлопських зі стрільбою». Навесні 1648 року Адам Кисіль неодноразово звертався до Потоцького з проханням належно розглянути клопотання запорожців, які нарікають, що навіть їхні полковники перетворилися в старостинських слуг і тому не можуть перейматися козацькими проблемами.

То ж не дивно, що під час Визвольної війни 1648-1657 рр. саме йому довелося виступити в ролі посередника між польським королем та козацьким гетьманом. Як справедливо зазначав сучасний журналіст С. Гупало, «від виважених кроків Адама Киселя залежала доля України та Польщі, зрештою, й сам хід історії» [2].

Польський король Ян Казимир, за згодою Сейму, направив Богдану Хмельницькому лист, у якому вказав, що визнає його як гетьмана Війська Запорозького й для розв'язання польсько-українського конфлікту надсилає послів урядової спеціальної комісії на чолі з Адамом Киселем. Посольство для переговорів із Богданом Хмельницьким прибуло 19 лютого 1649 в Переяслав. Власне, окрім голови дипломатичної місії, до неї входили достатньо впливові особи, зокрема Войцех Мясковський – львівський підкоморій, польський шляхтич, урядник і дипломат (автор щоденника, з описом цих переговорів, який є цінним джерелом з тогочасної дипломатичної історії); підкоморій: луцький – князь Захарій Четвертинський, мозирський – Федір Михайло Обухович; новгород-сіверський хорунжий Микола Кисіль; брацлавський підчаший Зеленський; недавній королівський посланець Якуб Смяровський; лист короля віз представник ордену кармелітів ксьондз Лентовський.

Адам Кисіль мав піти на переговори з Богданом Хмельницьким, аби переконати його в необхідності відмовитися від союзу з поганями (татарами-кримчаками) та не проливати християнської крові. Реальні суспільно-політичні обставини того часу, а можливо, і конкретні вказівки короля залишили для сенатора доволі обмежене поле для дипломатичного маневру. Формально можливих шляхів розв'язання проблеми було лише два: позбавити козаків допомоги татар і після цього розправитися з повсталими або ж частково задовольнити їхні вимоги якимось трактатом, а потім змусити воювати проти Туреччини в інтересах Польщі. Боротьба із могутнім зовнішнім ворогом була потрібна, щоб таким чином уникнути війни в самій Речі Посполитій. Наступні кроки Адама Киселя дають всі підстави стверджувати, що він вдався до здійснення другої половини плану.

Отже, уже від початку перемовин голова польської місії ніби виявився між двох вогнів. В оцінках цієї проблеми сходяться й відомий український історик XIX століття Іван Петрович Новицький, і сучасний дослідник Франк Сисин, що є головою відділу КІУС при Торонтському університеті. Йому належить англomовна монографія «Між Польщею та Україною. Дилема Адама Киселя».

В одному зі своїх інтерв'ю канадський учений констатує: «Кисіль славився як чудовий промовець. Збереглося багато його промов і листів. Дуже рідко буває, коли до істориків доходить

стільки документів від однієї особи XVII сторіччя. Тому ми знаємо що Кисіль думав. Не раз він висловлювався, що «і від поляків я маю біду, і від своїх – русинів – також» [6].

Красномовними, на думку Сисина, є слова, які папський нунцій сказав польському королеві через два тижні по смерті Киселя: «Він жив так, що не можна було довести його вини – тільки завжди був під підозрою і всіма своїми виправданнями не міг змусити вірити в його щирість. Він був греко-руської віри, хвалив римсько-католицьку віру і спротивлявся унії. Похоронну службу по ньому правили в православних та католицьких храмах» [6].

Згадуваний уже щоденник Войцеха Мясковського вперше опублікував Юліан Урсин Немцевич 1822 року. Були й інші джерела, зокрема й вітчизняні, які доволі точно відтворюють основні репліки учасників тих лютевих перемовин у Переяславі. Поза всіляким сумнівом обидва автори, як видатні історики, були обізнані з усіма подробицями цієї нелегкої місії, тому достатньо цікавим виглядає їх погляд на означену подію. Спочатку відстежимо позицію М. Костомарова, бо його п'єса «Украинские сцены из 1649 года» хронологічно з'явилася раніше, ніж твір М. Грушевського.

Короткий текст М. Костомарова, звичайно ж, на повоцінну п'єсу не витягує, бо включає лише дві сцени. Перед нами драматичний уривок, що, як зазначала С. Ковпик, «складається зі «сцени-майдану», чимось схожого на «віче», на якому ведуться перемовини між керівниками України й посланцями Польщі. Увесь подієвий ряд сцени першої будується в основному з хорového співу та виступу Хмельницького, а сцена друга – це такий суцільний діалог груп перемовників, який досить швидко переростає в надзвичайно гострий полілог між різносторонніми й озлобленими людьми, котрих об'єднують хіба що їхня взаємна неприязнь і не поступливість» [4].

Вражає неймовірна точність, з якою дослідниця специфіки komponування драматичних творів побічно до свого основного завдання зуміла охарактеризувати сутність того, що насправді відбувалося під час цього дипломатичного візиту.

На початок 1649 року козацькі війська отримали значні перемоги. Уже відбулися поразки Речі Посполитої в битвах під Жовтими Водами, Корсунем і Пилявцями, усе Правобережжя охоплене селянськими виступами, повсталі дісталися західних меж етнічних українських земель. Проте ці військові дії ще не переросли в загальну різанину, у справжню громадянську (домову, як говорять поляки) війну, де вже немає місця миру, а є лише взаємне прагнення до повного знищення прихильників ворожої сторони. Польські послі приїхали трактувати про мир. Вони хоча й налякані розмахом народного повстання, але абсолютно не готові на значні поступки чи навіть їх обіцянку. Приблизно на тих же непримирених щодо ворогів позиціях стоїть і козацька старшина, представлена у творі голосами полковників Джеджали та Вешняка.

Знаний оратор Адам Кисіль, попри, що його перебивали, а іноді й прямо над ним насміхалися люди із гетьманського оточення, усе ж таки виголосив палку промову на честь короля та українського гетьмана, у якій закріпив його визнання

Польщею та передав Богдану Хмельницькому булаву. Констатація поляками того, що українці здобули силою своєї зброї, останніх абсолютно не вразила. Про це досить прямолінійно, порушуючи всі правила тогочасної дипломатії, заявив полковник Джеджала, навіть не дослухавши пропозиції послів до кінця: «Се, пане Киселю, що ви поприносили з собою оці клейноди, булаву, та червону хоругву, та грамоту, – то се все – вибачайте на сім слові – цяцьки, а більше нічого» [5, с. 279]. Він же висуває ті, справжні, умови миру, на які могли б пристати повстанці: «...коли щире хочете миру, то майте ви собі свою Польщу, а нам, козакам, Україна нехай зостається» [5, с. 279].

Власне конструктивного діалогу, як то прийнято під час таких важливих перемовин, насправді не відбувається. Абсолютна неповага та недовіра до слів один одного змушують усіх учасників удатися до взаємних звинувачень та постійних виправдань, що й відображає текст п'єси Костомарова. Наприклад, ксьондз Лентовський, завбачивши генерального писаря Юрія Немирича, називає останнього відступником та еретиком. Трохи пізніше, обгрутовуючи своє прагнення до миру за будь-яку ціну й попри несприятливі обставини, не втримується й довго перераховує збитки, завдані козацькою реbelieю йому особисто та його маєстату, голова місії Адам Кисіль. Хмельницький і Мясковський (саме таке графічне оформлення має прізвище Мясковського в цьому творі) акцентують на надмірній жорстокості командирів окремих загонів, відповідно йдеться про Потоцького та Нечая.

Відчувається відсутність єдності навіть у станах прихильників основних перемовників. Богдан Хмельницький змушений постійно корегувати занадто різкий тон висловів своїх полковників, спрямовуючи їх у більш помірковане русло. Намагається пригасити гнівні інвективи священника-кармеліта й Адам Кисіль. Джеджала категорично не визнає Немирича за брата козакам: «...нам здається, що ти ближчий брат сему ксьондзові, що так на тебе озвірівся» [5, с. 281]. Вешняка не так цікавить особистість писаря і суть релігійної суперечки, як відчувається його неготовність взагалі слухати думки представника католицького кліру на цьому зібранні. Проте складається враження, що відповідно до авторської версії, міжособні чвари в козацькому стані все ж таки сильніші.

Кожен живе своїм баченням подій, лише своєю правдою, що й призводить у п'єсі до повного провалу дипломатичної місії. На тлі негативних результатів перемовин застільна промова Адама Киселя, виголошена у відповідь на здравницю гетьмана до польського короля, звучить не як щирий заклик до миру і похвала достойному володареві, а радше як благий намір чи побажання, якому ніколи ні за жодних обставин не судилося збутися: «Нехай панує згода і мир між Руссю і Реччю Посполитою! За ціле его корольованне, і нехай далекії потомки со сльозами радості читають в історії про день сей – початок тривалого покою і щастя обох людей!» [5, с. 283].

Остаточним вироком катастрофічному закінченню дипломатичного візиту сенатора звучить останній монолог Богдана Хмельницького, який завершує текст п'єси: «На оборону отчизни коханой взяв я в руки оружжє і поти его держатиму,

поки життя мого стане і поки вольності не дїб'юся. Ліпше голову положити, ніж у першу неволю повернутися. Знаю, що фортуна слизька, але надію певну полагаю на справедливість своєї справи і вірую, що Бог потягає за правду. Короля як пана шануємо; панів і шляхту ненавидимо, і ніколи одні другим не будемо приятелями» [5, с. 290].

Отже, у цілому зміст драматичного уривку «Украинские сцены из 1649 года» засвідчує, що М. Костомарова як автора твору цікавить власне не фактичний результат посольської місії Адама Киселя, а постать українського гетьмана та ті визначальні риси його характеру, на яких він й акцентує увагу читачів. Зокрема письменник виокремлює мужність, справедливість, далекоглядність, стійкість, поважність, упевненість, доброзичливість, почуття міри, рішучість головного героя. Адже, на його думку, вони притаманні лише справжньому керівнику держави.

Історична драма М. Грушевського «Хмельницький в Переяславі» (авторське жанрове визначення – історичний образ) написана значно пізніше від драматичного уривку «Украинские сцены из 1649 года», уже під час Першої світової війни, коли письменник перебував у засланні. З огляду на ці обставини, джерельна база твору досить вузька, про що в преамбулі говорить і сам автор: «Образи сі оперті головню на дневнику посольства комісарів, списаного Мясковським. Але сюди введено також і деякі моменти з другого посольства Смяровського. Розмови Хмельницького з комісарами переважно віддають доволі близько заховані до нас тексти. Все інше – авторська інвенція» [1]. Отож, якщо в Костомарова знайомство з цим історичним документом розглядаємо як можливе, то тут маємо вже пряме підтвердження, бо після публікації 1898 року текст щоденника став відомим для широкого загалу фахівців.

Звичайно ж, М. Грушевський зосереджений на звичному для історичних белетристів того часу моделюванні атмосфери та духу епохи. Звідси домінування постаті козацького ватажка над іншими персонажами, хоча порівняно з попереднім твором простежуються певні відмінності. Про це досить влучно висловила сучасна дослідниця творчості письменника Н. Янкова: «М. Грушевський далекий від традиційної для української літератури ідеалізації Богдана Хмельницького (гетьман вагається, не завжди чітко уявляє, як йому діяти). Розглядаючи трактування постаті гетьмана в історичних джерелах, у науковій літературі, драматург простежив традицію зображення Хмельницького як особи провіденційної. Тому історичні та художні оцінки драматургом його постаті – неоднозначні й суперечливі» [7, с. 16].

Зміщення акцентів помітне не лише в інтерпретації образу керівника Козацької держави, але й, що для нас більш цікаво, у моделюванні власне дипломатичної місії Адама Киселя. М. Грушевський поглиблює розходження думок і прагнень сторін щодо мети перемовин, наголошує на зрадливості й нечесності поляків від початку посольства й до вже відомого аргументу, що витлумачується на користь цього твердження, із нападом Потоцького на місто Бар, який відомий і з твору М. Костомарова, додає ще один, не менш вагомий, – перехоплені листи Мясковського, де викривається дійсна мета частини послів.

Скептичний настрої до дарованих Польщею привілеїв висловлює у творі Грушевського вже не лише старшина, а й фактично сам гетьман, що від початку унеможливує позитивний результат перемовин у цілому. Цікавим є й авторський хід, зроблений письменником у розбудові драматичної колізії. Уже на початку дії, замість окремих незначних протистоянь у стані прихильників Хмельницького, він створює внутрішню опозицію в образі Якіма Нестеренка. Хоча цей молодий козак і прагне до знищення влади гетьмана через особисту кривду, але в цілому висловлює думки, які частково відображають погляди самого автора. Він звинувачує козацького ватажка у відсутності бажання та прагнення відстоювати інтереси народу й простих козаків, говорить про торгівлю Україною, прямо натякаючи на союз із татарами (абсолютна тотожність з оцінкою цієї події Грушевським-істориком) і безпосередні перемовини з польською делегацією. «Гетьман з своїми приятелями або ще не певен себе – боїться війська, коли з тим усім вийде, – або ще не порішили, що брати краще – чи господарство волоське від султана, чи воєводство київське від короля» [1].

Проте ще цікавішою виглядає за твором ситуація в середині польської дипломатичної місії. Виявляється, там діють дві окремі групи, які зовсім не довіряють одна одній. Поляки, очолювані Мясківським, мають завдання перетягнути на свій бік частину козацької старшини, пообіцявши їм шляхетство та маєстат. Отож вони ведуть свою підривну роботу й по-справжньому бояться викриття. Ще гірше відчують себе українці, що теж є послами. Автор висловив ці переживання устами князя Четвертинського: «Треба сказати правду в очі: становище наше таке, що до відчаю чоловік мусить прийти. Для панів поляків ми все-таки люди непевні, підозрілі, скільки б не працювали для Річи Посполитої, а для козацтва, для народу – ми ляхи!» [1].

У цієї частини посольства своє бачення й розуміння події. «Настав час, якого може не діждатися ні нам, ні дітям нашим. В наших руках, вельможні панове, доля і щастя України. Ми повинні допомогти панові гетьманові забезпечити

права і вольності народу нашого, а не відбирати у народу єдиного вождя, єдиного чоловіка, що може ввести його в спокій і щастя.» [1] – стверджує Четвертинський. Вторить йому й голова місії Адам Кисіль: «Ми породилися насамперед русинами і се повинні пам'ятати. Але, по правді кажучи, добро руського народу тут не суперечить добру Речі Посполитої. Пан Хмельницький потрібний для нього і для неї» [1].

Напевне через це обидві групи досить прохолодно зустріли пропозицію Нестеренка скинути гетьмана.

Висновки дослідження. Отже, як нам видається, саме М. Грушевський у своєму творі ближчий до сьогодинського бачення постаті цього сенатора. Його думки, висловлені в художньому тексті, практично збігаються з висновками сучасного дослідника Франка Сисина. Відповідно до них, Адам Кисіль – останній великий представник старої української еліти. Він «прагнув повернути лад, що існував на українських землях перед Хмельниччиною, коли шляхта була панівною. Але хотів значно більшого впливу надати руській православній шляхті, до якої сам належав» [6]. Помітне також його шире бачення відшукати в структурі польської ієрархічної драбини місце й для козащини.

Цікаво, що дипломатична місія, про яку йшлося, до цього часу так і не знайшла належної оцінки ні у згаданих творах письменників, ні в працях їхніх колег-істориків. Адже, як стверджував С. Гупало, «неймовірно напруження волі та суто людські риси допомогли Адаму Киселю все-таки умовити впертого Богдана Хмельницького на перемир'я. Вимоги гетьмана були досить скромні та стосувалися тільки Київського воєводства...» [2]. Тоді ж було узгоджено й демаркаційну лінію, означену ріками Прип'ять, Горинь, а також містом Кам'янець-Подільський. Очевидно, що такі поступки з боку козаків, були маленькою особистою перемогою сенатора і коштували для Польщі на той час дуже дорого.

Перспективи подальших розвідок ми вбачаємо в продовженні дослідження із залученням творів інших авторів, де інтерпретується ця ж подія.

Список літератури:

1. Грушевський М. Хмельницький в Переяславі [Електронний ресурс] / Михайло Грушевський. – Режим доступу: <http://www.m-hrushevsky.name/uk/Fiction/Dramas/XmelnyckyjVPerejaslavi.html>
2. Гупало С. Важка ноша примирення. Адам Кисіль: майстер великих компромісів [Електронний ресурс] / Сергій Гупало. – Режим доступу: <http://www.haidamaka.org.ua/0127.html>
3. Ковпик С. Мікропоетика духовності козацтва в українській драматургії XIX століття / С. Ковпик // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. статей. Філологічні науки. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – № 2. – С. 111-120.
4. Ковпик С. Поетика загального компонування твору української драматургії першої половини XIX ст. / С. Ковпик // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – № 6(217). – Ч. I. – 2011. – С. 62-73.
5. Костомаров М. Твори: у 2-х т. – Т. 1: Поезії. Драми. Оповідання / Микола Костомаров. – К.: Дніпро, 1990. – 538 с.
6. Скороход О. Як православний шляхтич Кисіль мирив козаків із поляками [Електронний ресурс] / Ольга Скороход. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/digest/2013/05/20/123291/>
7. Янкова Н. Жанрово-стильові і поети калъні параметри творчості М. Грушевського: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» / Надія Янкова. – К., 2008. – 22 с.

Разживин В.Н., Красуля Д.Г.

Донбасский государственный педагогический университет

ОТРАЖЕНИЕ ПОСОЛЬСКОЙ МИССИИ АДАМА КИСЕЛЯ В ДРАМАТИЧЕСКИХ ВИЗИЯХ М. КОСТОМАРОВА И М. ГРУШЕВСКОГО

Аннотация

Статья посвящена исследованию художественного творчества известных украинских историков М. Костомарова и М. Грушевского. В ней рассмотрены вопросы моделирования посольской миссии Адама Киселя к Богдану Хмельницкому, которая состоялась в феврале 1649 года. Поставленная проблема исследуется на материале драматических произведений названных писателей, которые интерпретируют указанное событие. В статье сравниваются особенности авторской трактовки цели посольства. Его непосредственная оценка, данная в текстах. Значительное внимание также приделано изображению личности главы посольства.

Ключевые слова: историческая драма, образ, моделирование, интерпретация, авторская версия.

Razhivin V.N., Krasulya D.H.

Donbas State Teacher Training University

THE REFLECTION OF ADAM KISEL'S AMBASSADORIAL MISSION IN M. KOSTOMAROV'S AND M. HRUSHEVSKY'S DRAMATIC VISIONS

Summary

The article is dedicated to the analysis of the fiction of famous Ukrainian historians M. Kostomarov and M. Hrushevsky. The author considered the issue of modelling the Adam Kisel's ambassadorial mission to Bohdan Khmelnytsky, which was held in February, 1649. The issue is investigated on the material of writers' dramatic works which interpret the aforementioned event. The features of the writers' interpretation of the purpose of this embassy, its direct estimate given in the texts are compared in the article. Much attention is paid to highlighting of the image of Polish senator-chairman of the embassy.

Keywords: historical drama, image, modelling, interpretation, original version.